

Svobodová, Iva

Cvičení

In: Svobodová, Iva. *Morfologie současného portugalského jazyka. I, Slovní druhy neslovesné*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2014, pp. 183-193

ISBN 978-80-210-7007-3; ISBN 978-80-210-7010-3 (online : Mobipocket)

Stable URL (handle): <https://hdl.handle.net/11222.digilib/130729>

Access Date: 19. 03. 2025

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

CVIČENÍ:

1. Morfologie:

1. Ke kterým typům morfémů patří slova: *hoje* „dnes“, *aqui* „tady“, *pão* „chléb“:
2. Definuj a označ ve slovech *filha*, *falo*, *boa*, *flores* báze morfémů.
3. Definuj a označ ve slovech *papeleria*, *compor*, *saudável* derivační morfémy.
4. Rozděl slova podle typu kořenu na slova s kořenem vázaným a volným: *hoje*, *aqui*, *pão*, *filho*, *trabalhei*.
5. V portugalském slově *cháleiras* označ kořen, odvozovací morfém a flektivní morfém.
6. K jaké alternaci dochází ve slovesech *dormir*, *vestir*?
7. Jak je realizován plurál u slova *tórax*?
8. Jaké *alomorfy plurálu* substantiv existují v portugalštině?
9. Uveď ke každému vzorci příklad kombinace morfémů: R+O, R+F, R+a, a+R+a.
10. Uveď ke každému vzorci příklad kombinace morfémů: R+R.

2. Slovtvorba

1. Vytvoř slova odvozená od *gostar*.
2. Vytvoř slova odvozená prefixy latinského původu *ab-*, *contra-*, *entre-*, *ex-*, *em-*, *en-*, *intro-*, *ob-*, *o-*, *per-*. Vytvoř slova odvozená prefixy latinského původu *an-*, *a-*, *anti-*, *arce-*, *arque-*, *peri-*, *e-*, *dia-*, *arc-*, *di-*, *si-*, *hipo-*, *pro-*, *sim-*, *sin-*.
3. Vytvoř augmentativa od následujících slov: *rico*, *sábio*, *barba*, *animal*, *boca*, *cabeça*, *médico*, *poeta*, *lobo*. Vytvoř augmentativa od následujících slov: *víbora*, *homem*, *livro*, *cadeira*, *percurso*, *rendimento*, *barba*, *verso*, *velho*, *filho*, *lebre*, *beber*, *dormir*, *saltar*.
- d) Vytvoř knižní deminutiva od: *corpo*, *febre*, *globo*, *gota*, *grão*, *parte*, *verso*.
- e) Vytvoř hromadná podstatná jména od: *boi*, *papel*, *folha*.
- f) Vytvoř podstatná jména od přídavných jmen: *cruel*, *digno*, *belo*, *feliz*, *rico*, *amargo*, *grato*, *velho*, *amável*.
- g) Vytvoř název národnosti či původu od následujících zeměpisných názvů: *Braga*, *Lisboa*, *Brasil*, *Portugal*, *Alemanha*, *Canadá*, *Europa*.
- h) 10. Vytvoř parasyntheticky odvozená slova od: *alma*, *pátria*, *manhã*, *noite*, *velho*, *jovem*.

4. Podstatná jména

1. Doplňte člen v mužském či ženském rodě u následujících substantiv:

.....tribo, ...sé, ...velhice, ...chá, ...herói, ...lã, ...árvore,
 .....lume, ...vale, ...diploma, ...programa, ...chaminé, ...fome,
 .....cor, ...foto, ...sofá, ...sangue, ...dieta, ...jardim, ...carro,
 .....comboio, ...viagem, ...chave, ...fantasma, ...feijão,
 .....vulcão, ...operação, ...cidadã, ...profeta, ...boi, ...irmã,
 .....cirurgiã, ...a(c)triz, ...avó, ...ordem

2. Vytvořte ženský rod od následujících substantiv:

O doutor		O frade	
O a(c)tor		O poeta	
O vendedor		O ladrão	
O judeu		O rei	
O europeu		O herói	
O leão		O rapaz	
O alemão		O avô	
O cidadão		O tigre	
O cliente		O cão	
O príncipe		O galo	

3. Vytvořte plurál od následujících substantiv:

o homem, o capitão, a colher, o café, o farol, o atlas, o túnel, o cará(c)ter, o lápis,
 o cônsul, o espécimen, o animal, a lição, o vulcão, o papel, o hífen o alemão,
 o barril, a mão, o som, o funil, o órgão, o atum, o réptil, o verão, coração,
 o oásis, o pão, o catalão, o mal, o botão, o cidadão, o cônsul, o tórax, o sótão,
 o português, a cal, o irmão, o papelzinho, o irmãozinho, o chão, o vulcão.

4. Určete, která slova jsou diminutivní (d) a která augmentativní (a).

rapaz→rapazote, **faca**→facalhão, **papel**→papelinho, **solteira**→solteirona,
burro→burrico, **folha**→folhete, **drama**→dramalhão, **chapéu**→chapelão,
chuva→chuveco, **rio**→riacho, **globo**→glóbulo, **janela**→janelinha, **rua**→ruela,
porta→portão, **grão**→grânulo, **sala**→salão, **voz**→vozeirão, **diabo**→diabrete,
gato→gatarrão, **café**→cafezito.

5. Člen

Doplň člen určitý, neurčitý nebo nulový a spojte jej správně s předložkou.

Moro em ..... Praga. Ele é de..... Brasil. .... Roberto é de ..... Rio de..... Janeiro. Nós moramos em ..... Alemanha. .... lingua checa é difícil para ..... portugueses. Estamos todos em ..... casa. Na sala há ..... secretária. Vou estar em ..... casa todo ..... dia. Todos ..... alunos já falam bem ..... checo. Falas ..... português? Em todo ..... país existem escolas de línguas. A minha amiga está em ..... Brasil. .... Júlia protege ..... casa de ..... vizinhos. Lisboa é ..... cidade bonita. Nunca visitei ..... Ásia. Tenho ..... avó com 90 anos. .... Primavera é ... estação das flores. Onde é que vais passar ..... Carnaval? Podia dar-me ..... informação, por favor? Eles foram de férias para ..... Brasil. .... Pedro e ..... Ana são ..... amigos. Escrevi ..... carta a..... Pedro, mas ele não recebeu ..... minha carta. .... Portugal é ..... país mais ocidental da Europa. Comprei ..... calças e ..... sapatos em saldo. .... férias grandes estão a chegar. Hoje vamos a ..... restaurante chinês. Eles têm dois filhos: ..... rapaz e ..... rapariga. .... rapaz chama-se Miguel e ..... a rapariga chama-se Margarida. Queria .....café, por favor. Estamos..... Janeiro. É dia ..... 1 de janeiro. Olá, ... Pedro! Em ..... Moçambique há ... praias mais lindas de..... mundo. O meu amigo vive em ..... Cabo Verde. Queria passar ..... lua de mel em ..... São Tomé o Príncipe. Aproveitei a minha viagem por ..... Espanha para visitar ..... Marrocos. Há muitos monumentos arquite(c)tónicos interessantes em ..... Israel. São dez menos ..... quarto. São vinte e cinco para ..... cinco. Entre ..... seis e ..... sete vêm ..... meus amigos. A ..... quatro e ..... quarto começa a série de filmes. .... flor mais linda é, para mim, é girassol. Queria pedir-te .....favor. Não tens ..... razão quando dizes que é muito fraco.

6. Přídavná jména

1. Vytvořte elativ od adjektiv: *amável, fácil, pobre, cruel, doce, diel, frio, nobre, sábio, célebre.*
2. Označte, která adjektiva jsou dvojvýchodná a která jednovýchodná. U dvojvýchodných adjektiv napište ženský rod:
bonito, alemão, beirão, anterior, comum, loquaz, cristão, montês, cru, só, cortês, europeu, português, pedrês, espanhol, andaluz, canadense, azul, trabalhador, bom, mau, simples, burguês, tricolor, camponês, exterior, falador, pior, notável, judeu, ateu, ruim, espertalhão, charlatão, reles, capaz, brincalhão, parvo, são.
3. Nahraďte předložkové konstrukce označené kurzivou relačními adjektivy:
uma vontade de ferro, um programa de televisão, a religião de Cristo, o frio do inverno, a poluição da atmosfera, a indústria de automóveis, uma cidade de província, os raios do Sol, a luz da Lua, um período de estágio, a fase de início, uma companhia de petróleo, um trabalho de rotina, campanhas de publicidade, o tecido dos pulmões, fogos de artifício, uma viagem de outono, o palácio do rei, a

rebelia *dos jovens*, a audiência *do Papa*, uma melhoria *de salário*, o azul *do céu*, o amor *da mãe*, os fregueses *de hábito*, uma doença *do coração*.

4. Vytvořte množné číslo od následujících adjektiv: *senil, trabalhador, cortês, verde-oliva, médico-cirúrgico, surdo-mudo, azul, cristão, alemão, comum*.
5. Vytvořte toponymní adjektivum od následujících zeměpisných názvů: *Suíça, Portugal, o Brasil, República Checa, Canadá, Europa, África, São Tomé e Príncipe, Angola, Macau, a Madeira, os Açores*.
6. Vytvořte komparativ od následujících adjektiv: *bom, mau, grande, pequeno, interessante*.
7. Vytvořte superlativ relativní od adjektiv: *bom, mau, grande, pequeno, estudioso*.

7. Zájmena

1. Přelož následující konstrukce pomocí přivlastňovacích zájmen: *moje kočka, tvůj dům, můj hrad, jejich zahrada, naše hodiny, jeho bratr, jejich matka, vaše teta, její škola, jeho kamarád, naši přátelé, naše řeky, vaše místo, Vaše růže, její knihy, jejich sešity, tvoji rodiče, mé knihy, vaše peníze*.
2. Přelož následující věty: 1. Půjdeš se mnou na oslavu? 2. Ano, půjdu s tebou. 3. Počkejte na mě. 4. Pojedu s vámi výtahem dolů. 5. Přinesl jsem tento dárek pro tebe. Pro mě? Děkuji. 6. Mluvili jsme o vás dnes ráno, Fátimo. 7. Oni bydlí blízko nás. 8. Také jdeš s námi? 9. Ředitel si přeje s vámi mluvit, pane Rocho. 10. Dnes s nimi nepůjdu ven, tak se mnou počítejte na večeri. 11. Anna jede s námi a João musí jet s tebou. 12. Zdá se mi o tobě každou noc. 13. Nesu tyto květiny pro vás, paní Margarito. 14. Je tu pro vás jedna zásilka, pane Oliveiro. 15. Bydlíš blízko nás. Tak teď jsme sousedi. 16. Také je zveme (učitele). 17. Vezměte je autem (Jana a Annu). 18. Obléká si ho (kabát). 19. Zvedají ji (tu krabici). 20. Dobře je dělají (ty cviky). 21. Dělá je doma (ta cvičení). 22. Dávají ji Anně (ten dárek). 23. Pavel to platí. 24. Zavezu tě domů. 25. Dnes to podepíšu. 26. Nemůžu je najít.
3. Přeložte pomocí ukazovacích zájmen: 1. No toto! 2. Tohle nám tedy scházelo! 3. No, to je teda dobrý! 4. V tom je právě ten háček. 5. Na to se teda podívejme.
4. Přeložte pomocí vztažných zájmen: 1. To je země, v níž se narodil. 2. To bylo to, co nikdo nevěděl. 3. Kdo chce mít peníze, musí pracovat. 4. To jsou starosti toho, kdo nemá nic na práci. 5. Je to věc, proti níž nic nezmůžeme. 6. Škola, jejímž ředitelem je pan Santos, je velmi kvalitní. 7. Dal jsem tolik, kolik jsem mohl dát. 8. Podaří se mu vždy udělat vše, co mu řekneš.
5. Přeložte pomocí neurčitých zájmen *tanto, quanto, qualquer, cada*. 1. To je jedno. 2. O to lépe. 3. velmi pozdě; 4. Možná má pravdu. 5. Každý ví, kde ho bota tlačí. 6. To je ale chování! 7. Ty máš ale řeči! 8. všichni zároveň. 9. být protivný 10. být nesnesitelný

8. Číslovky:

1. **Základní číslovky** 3, 9, 10, 14, 19, 40, 80, 90, 100, 101, 200, 400, 500, 900, 1000, 1001, 1200;
2. **Řadové číslovky:** 2, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 17, 21, 22, 60, 70, 101, 200, 400, 900, 1000, 1001, 1200, 2000;
3. **Období určeného počtu let:** tříletí, čtyřletí, pětiletí, šestiletí, sedmiletí, osmiletí;
4. **Doplňte výročí:** padesátileté výročí, dvousetleté výročí, čtyřsetleté výročí, tisícileté výročí,
5. **Přeložte:** čtyřicetiletý, osmdesátiletý, devadesátiletý, stoletý
6. **Násobné číslovky:** 1,5x, 2x, 5x, 8x, 11x
7. **Zlomkové číslovky-jmenovatele:** 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 21, 1/4, 1/6, 3/8, 6/9, 4/12 milióntina
8. **Desetinná čísla:** 0,1; 0,01; 0,001; 3,5; 0,46; 23,78.

Klíč/Řešení:

Morfologie

1. Jsou to morfémy lexikální povahy, které jsou **volné**.
2. Morfémy báze jsou zapojené do vnitřní struktury lexému a vytvářejí jeho lexikální základ (*filh-a* „*dčera*“, *fal-o* „*mluví-m*“, *bo-a* „*dobr-á*“, *flor-es* „*květin-y*“).
3. Morfémy derivační jsou morfémy opírající se o morfémy báze, k nimž připojují nějaký lexikální sém vytvářející příbuzný, ale přece jen nový lexém (*papel-aria* „*papír-nictví*“, *com-por* „*složit*“, *saud-ável* „*zdrav-y*“).
4. Kořeny neboli kořenové morfy, implikují základní složku významu lexému a můžou být volné - autonomní (*hoje*, *aqui*, *pão*) nebo vázané - báze (*filh-a*, *trabalh-ei*).
5. V portugalském slově *cháleiras* (množné číslo), je „*chá-*“ kořenem, tedy morfémem nesoucím význam slova, „*-l-*“, je infix spojující kořen a sufix, „*-eira-*“, který je odvozovací morfém nesoucí význam nádoby (stejně jako *cafeteira-kávovar*), a „*s*“ je jmenovou koncovkou, jde o flektivní gramatický morfém, který určuje množné číslo.
6. *dormir-durmo* „*spát*“, „*spím*“, nebo *vestir-visto* „*obléci se*“, „*oblékám se*“.
7. *tórax* „*hrudní koš*“ je plurál také realizován nulovým morfémem (*o tórax* „*hrudník*“, *os tórax* „*hrudníky*“).
8. V portugalštině se můžeme setkat s alomorfy například v případě množného čísla podstatných jmen: *-s*, *-es*, *-is*, *-éis*, *-ões*, *-ãos*, *-ães*, *-0-* (*cafés* „*kávový*“, *professores* „*profesoři*“, *funis* „*trychtýře*“, *papéis* „*papíry*“, *corações* „*srdce*“, *cidadãos* „*občané*“, *cães* „*psi*“, *atlas* „*atlasy*“).

9. R + 0 *bosque, caça, mão*; R + F nebo R+a *caçador*; a+R+a *amanhecer*;
 10. R+R *aguardente*.

Slovotvorba

1. *desgostar* – derivace s předponou *des-* (*nelíbit se*); *gostoso* - derivace s příponou *-oso* (*vkusný, líbivý*); *gosto-da-vida* – skládání pomocí dvou podstatných jmen a předložky (*druh švestky*).
2. Vytvoř slova s prefixy latinského původu *ab-*, *contra-*, *entre-*, *ex-*, *em-*, *en-*, *intro-*, *ob-*, *o-*, *per-*;

<i>abdicar</i>	<i>zřící se</i>	<i>embarcar</i>	<i>nalodit</i>
<i>abdicação</i>	<i>zřeknutí se</i>	<i>enterrar</i>	<i>pohřbít</i>
<i>contradizer</i>	<i>protiřečit</i>	<i>introduzir</i>	<i>uvést</i>
<i>contradição</i>	<i>protiřečení,</i>	<i>intromissão</i>	<i>vměšování</i>
<i>entrebair</i>	<i>pootevřit</i>	<i>objeto</i> ¹	<i>předmět</i>
<i>entrelinha</i>	<i>meziřádek</i>	<i>ocorrer</i>	<i>stát se</i>
<i>exportar</i>	<i>vyvážet</i>	<i>obstáculo</i>	<i>překážka</i>
<i>extrair</i>	<i>vytrhnout, vytěžit</i>	<i>percorrer</i>	<i>procestovat, projet</i>
<i>extração</i> ²	<i>vytrhnutí, těžba</i>	<i>perfurar</i>	<i>provrtat, děrovat</i>

1) Podle starého pravopisu: *objecto*. 2) Podle starého pravopisu: *extração*.

3. Vytvoř slova odvozená prefixy latinského původu *an-*, *a-*, *anti-*, *arce-*, *arque-*, *peri-*, *e-*, *dia-*, *arc-*, *di-*, *si-*, *hipo-*, *pro-*, *sim-*, *sin-*.

<i>anarquista</i>	<i>anarchista</i>	<i>arcanjo</i>	<i>archanděl</i>
<i>ateu / fem. ateia</i>	<i>ateista</i>	<i>diocese</i>	<i>diocéze</i>
<i>antípoda</i>	<i>protinožec</i>	<i>sílaba</i>	<i>slabika</i>
<i>arcebispo</i>	<i>arcibiskup</i>	<i>hipotensão</i>	<i>hypotenze</i>
<i>arquétipo</i>	<i>archetyp</i>	<i>prólogo</i>	<i>předmluva</i>
<i>perífrase</i>	<i>perifráze, opis</i>	<i>simpatia</i>	<i>sympatie</i>
<i>êxodo</i>	<i>exodus</i>	<i>prognóstico</i>	<i>prognóza</i>
<i>diagnóstico</i>	<i>diagnóza</i>	<i>sinfonia</i>	<i>symfonie</i>

4. Vytvoř augmentativa od následujících slov. *rico*→ *ricaço*, *sábio*→ *sabichão*, *barba*→ *barbaça*, *animal*→ *animalaço*, *boca*→ *bocarra*, *cabeça*→ *cabeçorra*, *médico*→ *medicastro*, *poeta*→ *poetastro*, *lobo*→ *lobaz*
5. Vytvoř deminutiva od následujících slov: *víbora* → *víborazinha*; *homem* → *homenzinho*, *livro* → *livrinho* → *livrozinho*, *cadeira*→ *cadeirinha* → *cadeirazinha*, *percurso* → *percursozinho* → *percursinh*, *rendimento* → *rendimentozinho* → *rendimentinho*, *barba*→ *barbicha* *verso*→*verseto* *velho* →*velhote*; *filho* → *filhote*; *lebre* → *lebrote*, *beber* → *bebericar*, *dormir* → *dormitar*; *saltar* → *saltitar*.
6. Vytvoř knižní deminutiva: *corpo*→*corpúsculo* , *febre* → *febrícula*, *globo* → *glóbulo*, *gota* → *gotícula*, *grão* → *grânulo*, *parte* → *partícula*, *verso* → *versículo*.
7. Vytvoř hromadná podstatná jména od: *boi*→*boiada*, *papel*→*papelada*, *folha*→*folhagem*.
8. vytvoř podstatná jména od přídavných jmen: *cruel*, → *crudade*, *digno*→*dignidade*, *belo*→*beleza*, *feliz*→*felicidade*, *rico*→*riqueza*, *amargo*→*amargura*, *grato*→*gratidão*, *velho*→*velhice*, *amável* → *amabilidade*.
9. Vytvoř název národnosti či původu od následujících zeměpisných názvů: *Braga* → *braguense*, *Lisboa* → *lisboeta*, *Brasil* → *brasileiro*, *Portugal*→ *português*, *Alemanha*→*alemão*, *Canadá*→*canadense*, *Europa* →*européu*.
10. Vytvoř parasyntheticky odvozená slova od: *alma*→*desalmado*, *pátria*→*repatriar*, *repatriação*, *manhã*→*amanhecer*, *noite*→*anoitecer*, *velho*→*envelhecer*, *jovem*→*rejuvenescer*.

Podstatná jména

1. Doplňte člen v mužském či ženském rodě u následujících substantiv:

a tribo, **a** sé, **a** velhice, **o** chá, **o** herói, **a** lâ, **a** árvore, **o** lume, **o** vale, **o** diploma, **o** programa, **a** chaminé, **a** fome, **a** cor, **a** foto, **o** sofá, **o** sangue, **a** dieta, **o** jardim, **o** carro, **o** comboio, **a** viagem, **a** chave, **o** fantasma, **o** feijão, **o** vulcão, **a** operação, **a** cidadã, **o** profeta, **o** boi, **a** irmã, **a** cirurgia, **a** atriz, **a** avó, **a** ordem

2. Vytvořte ženský rod od následujících substantiv:

O doutor	A doutora	O frade	A freira
O a(c)tor	A a(c)triz	O poeta	A poetisa
O vendedor	A vendedora	O ladrão	A ladra, a ladrona
O judeu	A judia	O rei	A rainha
O europeu	A europeia	O herói	A heroína
O leão	A leoa	O rapaz	A rapariga

O alemão	A alemã	O avô	A avó
O cidadão	A cidadã	O tigre	O tigre fêmea (a tigresa)
O cliente	A cliente	O cão	A cadela
O príncipe	A princesa	O galo	A galinha

3. Vytvořte plurál od následujících substantiv:

o homem→os **homens**, o capitão→os **capitães**, a colher→as **colheres**, o café→os **cafés**, o farol→os **faróis**, o atlas→os **atlas**, o túnel→os **túneis**, o cará(c)ter→os **cara(c)teres**, o lápis→os **lápiss**, o cônsul→os **cônsules**, o espécimen→os **espécimenes**, o animal→os **animais**, a lição→as **lições**, o vulcão→os **vulcões**, o papel→os **papéis**, o hífen→os **hífenes**, o alemão→os **alemães**, o barril→os **barris**, a mão→as **mãos**, o som→os **sons**, o funil→os **funis**, o órgão→os **órgãos**, o atum→os **atuns**, o réptil→os **répteis**, o verão→os **verões**, o coração→os **corações**, o oásis→os **oásis**, o pão→os **pães**, o catalão→os **catalães**, o mal→os **males**, o botão→os **botões**, o cidadão→os **cidadãos**, o tórax→os **tórax**, o sótão→os **sótãos**, o português→os **portugueses**, a cal→as **cais/as cales**, o irmão →os **irmãos**, o papelzinho→os **papéizinhos**, o irmãozinho→os **irmãozinhos**, o chão→os **chãos**, o vulcão→os **vulcões**.

4. Určete, která slova jsou diminutivní (D) a která augmentativní (A).

rapaz→rapazote(D), **faca**→facalhão(A), **papel**→papelinho(D), **solteira**→solteirona(A), **burro**→burrico(D), **folha**→folhete(D), **drama**→dramalhão(A), **chapéu**→chapelão(A), **chuva**→chuveisco(D), **rio**→riacho(D), **globo**→glóbulo(D), **janela**→janelinha(D), **rua**→ruela(D), **porta**→portão(A), **grão**→grânulo(D), **sala**→salão(A), **voz**→vozeirão(A), **diabo**→diabrete(D), **gato**→gatarrão(A), **café**→cafezito(D).

Člen

Doplň určitý, neurčitý člen a spoj správně s předložkou.

Moro em Praga. Ele é **do** Brasil. **O** João é economista. **O** Roberto é **do** Rio de Janeiro. Nós moramos **na** Alemanha. **A** língua checa é difícil para **os** portugueses. Estamos todos **em** casa. Na sala há **uma** secretária. Vou estar **em** casa todo **o** dia. Todos **os** alunos já falam bem checo. Falas português? Em todo **o** país existem escolas de línguas. **A** minha amiga está **no** Brasil. A Júlia protege **a** casa dos vizinhos. Lisboa é **uma** cidade bonita. Nunca visitei **a** Ásia. Tenho **a** avó com 90 anos. **A** Primavera é **a** estação das flores. Onde é que vais passar **o** Carnaval? Podia dar-me **uma** informação, por favor? Eles foram **de** férias para **o** Brasil. **O** Pedro e **a** Ana são amigos. Escrevi **uma** carta **ao** Pedro, mas ele não recebeu **a** minha carta. Portugal é **o** país mais ocidental **da** Europa. Comprei **umas** calças e **uns** sapatos em saldo. **As** férias grandes estão a chegar. Hoje vamos **ao** restaurante chinês. Eles têm dois filhos: **um** rapaz e **uma** rapariga. **O** rapaz chama-se Miguel e a rapariga chama-se Margarida. Queria **um** café, por favor. Estamos **em** janeiro.

Estamos **no** dia 1 de janeiro. Olá, **Pedro!** Em Moçambique há **as** praias mais lindas **do** mundo. **O** meu amigo vive **em** Cabo Verde. Queria passar **a** lua de mel **em** São Tomé o Príncipe. Aproveitei **a** minha viagem **por** Espanha para visitar **o** Marrocos. Há muitos monumentos arquite(c)tónicos interessantes **em** Israel. São dez menos **um** quarto. São vinte e cinco para **as** cinco. Entre **as** seis e **as** sete vêm **os** meus amigos. **Às** quatro e **um** quarto começa a série de filmes. A flor mais linda é, para mim, é girassol. Queria pedir-te **um** favor. Não tens **razão** quando dizes que é muito fraco.

Adjektiva

1. Označte, která adjektiva jsou dvojjýchodná (**B**) a která jednovýchodná (**U**). U dvojjýchodných adjektiv napište ženský rod:

bonito→**bonita**, alemão→**alemã**, beirão→**beiroa**, anterior (**U**), comum (**U**), loquaz (**U**), cristão→**cristã**, montês (**U**), cru→**crua**, só (**U**), cortês(**U**), europeu→**europeia**, português→**portuguesa**, pedrês (**U**), espanhol→**espanhola**, andaluz→**andaluza**, canadense (**U**), azul (**U**), trabalhador→**trabalhadora**, bom→**boa**, mau→**má**, simples (**U**), burguês→**burguesa**, tricolor (**U**), camponês→**camponesa**, exterior (**U**), falador→**faladora**, pior (**U**), notável (**U**), judeu→**judia**, ateu→**ateia**, ruim (**U**), espertalhão→**espertalhona**, charlatão→**charlatã**, **charlatona**, reles (**U**), capaz (**U**), brincalhão→**brincalhona**, parvo→**parva**, são→**sã**.

2. Nahradte předložkové konstrukce relačními adjektivy:

uma vontade *de ferro*→**férrea**, um programa *de televisão*→**televisivo**, a religião *de Cristo*→**cristã**, o frio *do inverno*→**invernal**, a poluição *da atmosfera*→**atmosférica**, a indústria *de automóveis*→**automóvel**, **automobilística**, uma cidade *de província*→**provincial**, os raios *do Sol*→**solares**, a luz *da Lua*→**lunar**, um período *de estágio*→**estagiário**, a fase *de início*→**inicial**, uma companhia *de petróleo*→**petroleira**, um trabalho *de rotina*→**rotineiro**, campanhas *de publicidade*→**publicitárias**, o tecido *dos pulmões*→**pulmonares**, fogos *de artifício*→**artificiais**, uma viagem *de Outono*→**outonal**, o palácio *do rei*→**reais** a rebeldia *dos jovens*→**juvenil**, a audiência *do Papa*→**papal**, uma melhoria *de salário*→**salarial**, o azul *do céu*→**celeste**, o amor *da mãe*→**materno**, os fregueses *de hábito*→**habituais**, uma doença *do coração*→**cardíaca**.

3. Vytvořte množné číslo od následujících adjektiv:

senil→**senis**, trabalhador→**trabalhadores**, cortês→**corteses**, verde-oliva→**verde-oliva**, médico-cirúrgico→**médico-cirúrgicos**, surdo-mudo→**surdos-mudos**, azul→**azuis**, cristão→**cristãos**, alemão→**alemães**, comum→**comuns**.

4. Vytvořte toponymní adjektivum v mužském rodě od následujících zeměpisných názvů:

Suíça→**suíço**, Portugal→**português**, o Brasil→**brasileiro**, República Checa→**checo**, Canadá→**canadense**, Europa→**europeu**, África→**africano**, São Tomé e Príncipe→**são-**

tomeense são-**tomense**, Angola→**angolano**, Macau→**macaense**, a Madeira→**madeirense**, os Açores→**açoreano**.

5. Vytvořte komparativ od následujících adjektiv:

bom→**melhor**, mau→**pior**, grande→**maior**, pequeno→**menor**, interessante→**mais/menos interessante**.

6. Vytvořte superlativ relativní a pak superlativ absolutní od adjektiv:

bom→**o melhor→ó(p)timo**, mau→**o pior→péssimo**, grande→**o maior→máximo**, pequeno→**o menor→mínimo**, estudioso→**o mais/ o menos estudioso→estudiosíssimo**.

7. Vytvořte elativ od adjektiv:

amável→**amabilíssimo**, fácil→**facilíssimo/facilimo**, pobre→**paupérrimo, pobríssimo**, cruel→**crudelíssimo**, doce→**dulcíssimo**, fiel→**fidelíssimo**, frio→**frigíssimo**, nobre→**nobilíssimo**, sábio→**sapientíssimo**, célebre→**celebérrimo**.

Zájmena

1. Přeložte pomocí přivlastňovacích zájmen:

1. O seu cão, o meu gato, a tua casa, o meu castelo, o jardim deles, o nosso relógio, o irmão dele, a mãe dela, a sua tia (vykání v jednotném čísle), a escola deles, o amigo dele, os nossos amigos, os nossos rios, o Vosso lugar (tykání v množném čísle), as suas rosas (vykání v jednotném čísle), os livros dela, os cadernos deles, os teus pais, os meus livros, o seu dinheiro (vykání v jednotném čísle).

2.

1. Vais comigo à festa? 2. Sim, vou contigo. 3. Esperem por mim. 4. Vou descer convosco/consigo/com vocês no elevador. 5. Trouxe uma prenda para ti. Para mim? Obrigada. 6. Hoje falámos de si, dona Fátima. 7. Eles moram perto de nós. 8. Também vais connosco/conosco? 9. O chefe deseja falar consigo, sr. Rocha. 10. Hoje não vou sair com ele, por isso, não contem comigo para o jantar. 11. A Ana vai connosco / conosco e o João tem que ir contigo. 12. Cada noite sonho contigo. 13. Trago estas flores para si, dona Margarida. 14. Há aqui uma encomenda para si, sr. Oliveira. 15. Moras perto de nós. Agora somos vizinhos. 16. Também os convidamos. 17. Levem-nos de carro. 18. Põe-no. (o casaco). 19. Levantam-na! (a caixa). 20. Fazem-nos bem. 21. Fá-los em casa. 22. Dão-no à Ana. 23. O Paulo paga-o. 24. Vou levar-te a casa. 25. Hoje vou assiná-lo. 26. Não consigo encontrá-los.

3. Přeložte pomocí ukazovacích zájmen: 1. Essa agora! 2. Ainda mais esta! 3. Essa é boa! 4. Essa é que essa. 5. Ora essa!

4. Přeložte pomocí vztažných zájmen:

1. É o país *em que* (=onde) nasceu. 2. Era o *que* ninguém sabia. 3. *Quem* quer dinheiro, tem que trabalhar. 4. São preocupações *de quem* nada tem que fazer. 5. É uma coisa *contra a qual* não podemos fazer nada. 6. A escola, *cujo* dire(c)tor é o senhor Santos, é de muito alta qualidade. 7. Dei *tanto quanto* me foi possível dar. 8. Consegue sempre fazer *tudo quanto* lhe dizes.

Cvičení 5. Přeložte pomocí neurčitých zájmen tanto, quanto, qualquer, cada

1. Tanto faz. 2. Tanto melhor. 3. Às tantas 4. Às tantas tinha razão. 5. **Cada** qual sente o seu mal. 6. Ele há **cada** um! 7. Tu tens **cada** uma! 8. Todos à uma. 9. Estar de todo 10. Anda de todo.

Číslovky

Základní číslovky

3 três, 9 nove, 10 dez, 14 catorze/quatorze(br.), 19dezanove, 40 quarenta, 80 oitenta, 90 noventa, 100 cem/cento, 101 cento e um/ cento e uma, 200 duzentos,-as, 400 quatrocentos,-as, 500 quinhentos,-as, 900 novecentos,-as, 1000 mil, 1001mil e um/ mil e uma, 1200 mil e duzentos, mil e duzentas.

Řadové číslovky:

2 segundo,-a, 6 sexto,-a, 7 sétimo,-a (dříve psáno séptimo), 10 décimo, 11 undécimo,-a,/décimo,-a primeiro,-a, 12 duodécimo,-a/décimo,-a segundo,-a, 13 terciodécimo,-a/décimo,-a terceiro,-a, 17 décimo,-a sétimo,-a, 21vigésimo-a primeiro,-a, 22 vigésimo,-a segundo,-a, 60 sexagésimo,-a, 70 septuagésimo,-a, 101 centésimo,-a, primeiro,-a, 200 ducentésimo,-a, 400 quadringentésimo,-a, 900 nonagentésimo,-a, 1000, milésimo,-a, 1001 milésimo,-a primeiro,-a, 1200 milésimo,-a ducentésimo,-a, 2000 segundo milésimo.

Doplňte období vždy určeného počtu let:

Triénio-tříletí, quatriénio/quadriénio čtyřletí, quinquénio- pětiletí, sexénio-šestiletí, septénio- sedmiletí, octénio- osmiletí.

Doplňte výročí:

cinquentenário – padesátileté výročí; bicentenário - dvoustleté výročí, quadringentenário - čtyřsetleté výročí, milenário - tisícileté výročí, quadragenário – čtyřicetileté výročí , octogenário osmdesátiletý, nonagenário devadesátiletý, centenário stoletý.

Přeložte násobné číslovky

1,5x sesquiáltero, 2x duplo, dobro, 5x quintuplo, 8x óctuplo, 11x undécuplo.

Přeložte cifru ve jmenovateli.

2 meio, metade; 3 terço; 4 quarto; 5 quinto; 6 sexto; 7 sétimo; 8 oitavo; 9 nono; 10 décimo; 11 undécimo/onze avos; 12 duodécimo/doze avos; 13 treze avos; 14 catorze avos; 15 quinze avos; 16 dezasseis avos; 17 dezassete avos; 18 dezoito avos; 19 dezanove avos; 21 vinte e um avos; 1/4 um quarto, a quarta parte; 1/6 um sexto; a sexta parte; 3/8 três oitavos, três oitavas partes; 6/9 seis nonos, seis nonas partes; 4/12 quatro duodécimos, quatro duodécimas partes, milióntina - a milionésima parte.

Přeložte desetinná čísla

0,1 um décimo/uma décima; 0,01 um centésimo; 0,001 um milésimo/uma milésima; 3,5 três vírgula cinco; 0,46 zero vírgula quarenta e seis; 23,78 vinte e três vírgula setenta e oito.